

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Notranje konsolidacije!

Svet stoji pred velikimi dogodki. Rešitve iz zamotanega položaja sicer še vedno iščemo na raznih konferencah — in brezdvomno je rešitev reparacijskega vprašanja v črtanju pretežnega dela dolgov Nemčije medzavezniškim državam ali načeto vprašanje črtanja medzavezniških dolgov Ameriki velikanski korak naprej. A vendar postaja očito, da je razvoj svetovnega položaja danes hitrejši od rezultatov naših konferenc: le-ti rezultati ne bodo ustavili ali preprečili sedanjega razkroja v svetu. Tako značilno je, da ne upa nikdo staviti vprašanja, kako bo z letošnjo zimo, z njeno brezposelnostjo in bedo. Menda ga ni več državnika na svetu, ki bi se še upal verovati v mirno in polahno rešitev vprašanja, kako dovesti narode, njihovo socialno, politično in gospodarsko življenje k zopetni zacelitvi. Isto čutijo podzavestno tudi ljudstva in zato se vedno krčeviteje oklepajo fašizma in boljševizma, ki jim obljubujeta vsaj nasilno rešitev zamotanega položaja in se ne ustrašita pred nobeno brutalnostjo ali prelivanjem nedolžne krvi. Kot ekscesi na bolnem organizmu človeštva so pojavi fašizma in komunizma. Ekscesi organizma človeštva, ki skuša izločiti iz svoje notranjosti vso nezdravo primes in se nato zopet celiti.

Proces izčiščevanja pa je še bolj viden v narodnem organizmu. Dnevi in njihova misel so odrekli vsako upravičenost liberalnemu in razrednemu stremljenju in politične stranke s takimi programi danes kar po vrsti izgubljajo svoje pristaše v fašistične in komunistične vrste. Položaja v Nemčiji in Avstriji sta naravnost visoka šola za vso Evropo, kako se razboleva narodni organizem v najekstremnejših levičarskih ali desničarskih smereh in kako prehaja težišče novega razvoja zopet na solidna in preizkušena politična stremljenja.

Kod se nahaja težišče novega, mirnega razvoja, jedro novega narodnega zdravja, seme pristne rasti, bodočnost naroda prihodnje dobe? Poglejmo v Nemčijo! Zadnje državnozbornske volitve v Nemčiji so imele dejansko odločiti, ali bo poslej konec pokreta nemškega političnega katolicizma v centru ali pa bo nemška katoliška politična miselnost obsojena, da polagoma sama izgine ob novih tokovih nemškega notranje-političnega življenja. Nemški nacionalni socialisti so odkrito trdili, da morajo volitve ne samo dovesti do izločitve centra iz nemške državne politike, marveč da mora centrum sploh izginiti iz političnega delokroga. In nemški katoličani so dobro zaslutili po čudni odsloovitvi kanclerja Brüninga, da velja udarec njim vsem in da se imajo pri volitvah odločiti za ali proti političnemu katolicizmu v Nemčiji. Dali so primeren odgovor in zato ohranili ključ do nemškega naroda in njegove bodočnosti dvakratno v rokah: v parlamentu vsled svojega posebnega stališča med desnico in levico in v katoliškem nemškem ljudstvu vsled svojega zdravega političnega naziranja. Ne varajmo sebe tudi glede položaja v Avstriji! Bodočnost avstrijskega ljudstva in njegove države je tudi zanaprej v rokah krščanskih socialcev in garancija mirnega razvoja je dana v njihovem katoliškem programu. Slučaj lozanske pogodbe in njene odobritve v dunajskem parlamentu je edinstven in pogumno stališče kršč. socialnih poslancev in njihovega kanclerja Dollfusa napram posojilu častno dovolj.

Seveda ni od kake politične stranke zavisna usoda katolicizma, nasprotno je potrebna odločna katoliška usmerjenost politične organiza-

cije za narod in državo, v kateri se v fašizmu ali komunizmu javlja pokret, ki se hoče polastiti oblasti v državi in ki razume izvajanje te oblasti na izrazito poganski način. Fašizem ali komunizem sta z univerzalno idejo krščanstva v popolnem nasprotju. Oba nista nič drugega kot izrodka in preostanka liberalnega svetovnega naziranja.

Bodočnost narodov in jamstvo nove rasti po prestanih pojavih fašizma ali komunizma je edino podana v zdravi krščanski demokraciji. Ne v tisti laži-demokraciji, ki hoče tirjati le svoje pravice in pri tem pozablja svoje dolžnosti, marveč v onem zdravem demokratičnem stremljenju, ki ima svoj cilj v resnični dobrobiti vsega naroda. V oni zdravi demo-

kraciji, kateri ni država nikak bog marveč le zgradba, v kateri naj bo pospešen razvoj in izživljanje narodove osebnosti in narodovega gospodarjenja na podlagi samouprave stanov.

Zato bi bil neopravičljiv greh, če bi mi koroški Slovenci v svojem kulturnem in političnem izživljanju hoteli prezreti sodobne naše naloge: **Iz notranje konsolidacije, iz jasne katoliške usmerjenosti naših političnih in prosvetnih organizacij v novo rast in novi razmah! Naše organizacije morajo ohraniti ključ do Južne Koroške in ga bodo ohranile na zdravem krščanskem demokratičnem fundamenteu.** Le ta edini daje danes jamstvo našega narodnega obstoja in zamore dovesti našo borbo za kulturno samostojnost do zmage.

Hitler ~ usoda Nemčije.

Težki in pomembni dnevi v Nemčiji. — Bo li narodni socializem prinesel nemškemu narodu rešitev ali pogin?

Hindenburg, čuvár nemške ustave in stari vojak, se je izrekel proti fašistični diktaturi. In Hitler, pred letom neznan „Frontkämpfer“ in danes voditelj najmočnejše nemške stranke, stopi po vsej parlamentarni pravici v novi nemški kabinet. Ironija v toliko, da stopa v taisti parlament in sistem, ki ga je obsodil sam z najostrejšimi besedami. Obenem z dalekosežnimi pravicami pa prevzema še dalekosežnejše dolžnosti pri kovanju bodočnosti nemškega ljudstva.

Brez Hitlerja in njegovih pristašev ni sestave nove državne oblasti. Že Papenova vlada je bila proti narodnim socialistom sila prijazna, njim nam ljubo je odslovil Hindenburg voditelja katoliškega centra dr. Brüninga, desničarske stranke stojijo molče ob strani in čakajo prvih Hitlerjevih ukrepov. Tako se pričena druga in obenem glavna stopnja narodnosocialističnega pokreta: izvajanje programa v praksi. Nova vlada sicer danes — ob zaključku lista — še ni sestavljena, nedvomno pa bodo v njej glavni soodločujoči faktor, če ne edini, narodni socialisti.

Kamtorej gre pot sedanje Nemčije? Kod je usoda šestdesetmilijonskega nemškega naroda v osrčju Evrope? Kaj pravi k razvoju v Nemčiji ostala Evropa?

Zdi se, kot da bi bili usoda in pot začrtani v železo in jeklo, brezobzirni in nespreneljivi. Okrog Nemčije se vedno bolj tesno in nezaupljivo zapirajo srca ostale Evrope. Obnovitev zveze med Anglijo in Francijo je v Nemčiji odjeknila trdo in mrko, rusko-poljska pogodba

Angleži o Hitlerju. Londonski „Sunday Times“ je nedavno prinesel članek, ki se bavi z razmerami v Nemčiji iz angleškega stališča. Članek je zanimiv, ker stoji Anglija javno in tajno bližje Nemčiji kot Francija. Po koncu svetovne vojne, prvi člankar, so vladali v Nemčiji socialdemokrati in imeli izprva nedvomno velike uspehe: z razvrednotenjem marke so odpravili zunanje in notranje dolge, novi krediti so omogočili obnovo industrije, a tem pa je sledila strašna zmeda in beda. Razvrednotenje marke je na eni strani koristilo, na drugi pa povzročilo popolno obubožanje srednjega stanu in kazen, ki je sledila nato, je bil Hitler s svojim pokretom. Še nikdar ni dosegel noben politik s tako majhno politično podlago in s tako neznanim realnim smislom tako mogočen položaj v naprednem in kulturnem narodu. Jedro vse njegove politike

medsebojnega nevturalizma svet ni presentila. Evropska javnost s strahom pričakuje nadaljne dogodke in molči.

Nemčija je središče Evrope. Po svoji zemljepisni legi, po svoji slavi in mogočni zgodovini, po visoki nadarjenosti in kulturi nemškega naroda, sta nemška zemlja in nemško ljudstvo poklicana, da tvorita vez in most med evropskimi državami, med vzhodnimi in zapadnimi narodi. Toda kot je pred vojno ekstremni pruski nacionalizem pri sosedih okrog in okrog nemških meja ustvarjal isto sovražstvo in nestrpnost ter nakopal Nemcem same sovražnike, tako izpodkopuje narodni socializem Adolfa Hitlerja spravo in prijateljstvo na evropskem kontinentu. In vendar bi svet bil ravno v naših dnevih tako krvavo potreben sprave in prijateljstva, da bi se končno odahnil in umiril za novo življenje!

Šele tedaj bi bil v narodnem socializmu kos pristne in plemenite narodne zavesti, če bi vzbujal v mladini namesto misli maščevanja in sovražstva le smisel za žrtev in samovzgojo. Moral bi seveda potem mladini govoriti, da je dolžan državljan in član naroda, ki bi hotel prevzeti vodstvo vsega naroda, privzgojiti v sebi najboljše in najplemenitejše sile. Slika hitlerjevega pokreta in njegovega razvoja pa je tako pretresljiva in žalostna: nasilstvo in teror, ki se ne ustraši niti umorov, sumničenje in obrekovanje. In z orožjem, s katerim si je Hitler priboril oblast, zna biti zopet pokončan. In z njim vred vsa težka nemška industrija, ki ji je narodni socializem le orodje, da zaslužni delovno nemško ljudstvo.

je antisemitizem (protijudovstvo) one vrste, ki ga je zmožen samo demagog avstrijskega kova. Toda njegova moč je zrastle iz napak drugih in njegov program je vsestransko rušenje. Mnogokrat govori tako, kot da bi bil velekapital njegov največji sovražnik in zahteva razlastitev, nenadoma pa se spremeni in postane najhujši reakcionar. Njegove metode so zelo slične začetnemu fašizmu v Italiji. Hitler terorizira in napoveduje pohod v Berlin in revolucijo, gradeč svojo stavbo na temeljih siromaštva in bede širokih množič.

Ponesrečena vstaja španskih monarhistov. Pretekli teden so hoteli nekateri monarhistični generali in bivši politiki izvesti v Španiji državni prevrat, ki pa se je izjalovil zaradi stroge vladne pripravljenosti že v samem začetku. Uprl se je najprej konjeniški polk v nekem madridskem predmestju in hotel zasesti vojno

ministrstvo. Policija pa je bila s pomočjo vladnih čet takoj gospodar položaja. Borbo proti upornikom je vodil osebno vojni minister in ministrski predsednik Azana.

Gospodarska in politična kriza v Rusiji. Listi poročajo, da je politični in gospodarski položaj v Rusiji skrajno resen in je prišlo zaradi tega med sovjetskimi voditelji do odprte borbe. Predvsem se ni izpolnilo pričakovanje, ki so ga polagali na uspeh petletke, obenem pa se je izjalovilo tudi upanje na uspeh socializiranega poljedelstva. Produkcija petroleja, premoga, litega železa in jekla je dosegla komaj 50 do 60 odstotkov pričakovane množine, dočim je poljedelstvo zabeležilo popoln neuspeh. Letošnja žetev je dosegla komaj tretjino pričakovanja. Ti neuspehi so močno utrdili opozicijo, ki zahteva vrnitev k metodam Ljenina, to je k decentralizaciji industrije, nekateri člani pa celo zahtevajo vrnitev k svobodni trgovini. Opozicija ima menda krepko oporo v vojaških krogih in ji je v dobro tudi Stalinova bolezen. Zato se pričakuje v sovjetski Rusiji v kratkem znatnih političnih sprememb.

Svetovna gospodarska konferenca. Angleška vlada je dala pobudo za sklicanje svetovne konference, ki naj bi rešila najnujnejša gospodarska vprašanja in omilila gospodarsko krizo. Danes so si vsi gospodarstveniki edini v tem, da so gospodarski krizi v veliki meri krive ovire, ki so na poti svobodnemu prehodu gospodarskih dobrin iz ene države v drugo, s kontinenta na kontinent, to je ovire, ki so na poti svobodni mednarodni trgovini. Med te spadajo predvsem carine, na drugi strani tudi nered v denarnem prometu, ki ga povzroča nestalnost denarja in oviranje prostega deviznega prometa. Senator Borah iz Amerike je postavil konferenci zelo obširen spored in sicer naj bi se bavila poleg carinskega in denarnega vprašanja še z vprašanjem medzavezniških dolgov in z razorožitvijo.

Strahovita katastrofa v Mandžuriji. Borbe med kitajskimi in japonskimi četami v Mandžuriji so našle nenavaden konec. Mandžurijo so poplavile ogromne vodne mase kitajske reke Sungari. Samo v pokrajini Harbinu je okoli 35.000 hiš pod vodo. Popolnoma porušenih je 25.000 hiš, ljudi je utonilo najmanj 50.000. Brez strehe jih je na milijone. Mnogo tisoč beguncev se je zateklo na višje ležeče kraje, kjer pa bodo umrli najbrž strašne smrti lakote. V opustošenih krajih je začela divjati še kolera. Tako se je spremenila prejšnja vojna dveh narodov v eno samo reševalno in pomožno akcijo v ogroženih krajih.

Usoda Litavcev v Vzhodni Prusiji. O priliki osmega majnšinskega kongresa na Dunaju je poslala zveza litavskih društev v Vzhodni Prusiji vsem evropskim listom poročilo o zatiranju litavske narodne manjšine v Vzhodni Prusiji, da bi zbudila pozornost vsega sveta. V Vzhodni Prusiji je živelo okoli 400.000 Litavcev, a danes znaša njih število komaj 100.000. Vse ostalo prebivalstvo je bilo ponemčeno. Litavščina je bila izgnana iz šol po vojni 1870—71. Pozneje so pošiljali Litavci zaman prošnje v Berlin za lastno šolo. Ena izmed teh prošenj je celo nosila 30.000 podpisov. Danes ne obstoji niti ena litavska šola, čeprav obstojajo še popolnoma litavske vasi. Litavščina se je morala umakniti tudi iz cerkve. V vseh, ki so po večini litavske, so nastavljeni duhovniki, ki ne znajo litavskega jezika. Ker država noče dati Litavcem šol, so si sami osnovali nekaj zasebnih šol, toda nemško učiteljstvo in šolska oblastva ovirajo do skrajnosti njihovo delovanje. Nemški nacionalisti lahko svobodno razbijejo vsako prireditev Litavcev. Litavci morajo tudi iz državnih služb. Tako je danes v deželi, ki se je še proti koncu 19. stoletja nazivala „Pruska Litva“.

Kulturna avtonomija Flamcev v Belgiji. Francoska Belgija je priznala Flamcem jezikovno in prosvetno avtonomijo. Flamci so vodili tako ostro borbo za kulturno samostojnost, da so izzvali končno vsled svojega vprašanja vladno krizo. Zbornica in senat sta nato sprejela zakon, ki definitivno urejuje vprašanje učnega jezika v osnovnih in srednjih šolah flamskega prebivalstva. Parlament si je popolnoma osvojil stališče Flamcev in sprejel načelo teritorialne jezikovne avtonomije. Tako postane v vseh osnovnih in srednjih šolah ozemlja, ki je pretežno flamskega značaja,

flamski jezik edini učni jezik in starši ne morejo voliti za svoje otroke drugega učnega jezika. Samo nedržavne šole morejo poučevati tudi v drugem državnem jeziku, v francoščini.

Nemec o trpljenju naših bratov v Primorju. Dr. Kurt Trampelj, že znan po svojih delih o narodnih manjšinah, je izdal novo knjigo „Die Krise des Nationalstaates“, v kateri piše o jugoslovanski manjšini v Italiji tole: Slovenci in Hrvati v Julijski krajini in v okolici Zadra so preganjani bolj kakor katerikoli drugi narod na svetu. Od priključitve k Italiji dalje padajo neprenehoma težki udarci na hrbet tega nesrečnega ljudstva. Vsak še tako majhen poganjek kulturnega življenja se zatre z neusmiljeno in brutalno silo. Celó iz bogoslužja, zadnjega zavetišča materinščine, skuša Italija pregnati domači jezik. Izmed 500 šol, v katere je pohajalo 50.000 otrok, ni danes nobene več. Prepovedan je tudi zasebni pouk, ki naj bi nadomestil javnega. Že v zgodnji mladosti se otroci s pomočjo fašističnih mladinskih organizacij nasilno ugrabijo staršem in domačemu ljudstvu. Cvetoče kulturno društveno življenje Slovencev in Hrvatov je popolnoma zatrto. Nobena skupna prireditev se ne sme vršiti več. Pesem tako muzikalično nadarjenega ljudstva je morala utihniti. Gledišča in društveni prostori so bili razlašeni ali uničeni z ognjem, tisk je zatrt, vsa krajevna imena poitalijančena, pri krstu se sme otrokom dajati le italijanska krstna imena, ljudstvu se jemljejo celo družinska imena, ki so jih podedovali že stoletja od roda do roda. Političnih pravic ne uživajo, uradni jezik je izključno italijanski. V nekaterih krajih si je moralo ljudstvo preskrbeti identitetne izkaznice s prstnim odtiskom.

Koroške nemške stranke in lozanska pogodba. Pri pogajanjih krščansko-socialne stranke z ostalimi strankami za odobritev lozanske pogodbe je igrala naša Koroška v svojih landbundovskih in heimatblokovskih zastopnikih nekam čudno klavno vlogo. Dočim se je vodstvo avstrijskega Landbunda odločilo za posojilo kar seveda ni čuda, ko sedijo landbundovski poslanci v vladi, se je vodstvo koroškega Landbunda izjavilo proti Dollfussu in svojemu vodji vicekanclerju Winklerju, tako da je bil državni poslanec Tauschitz končno prisiljen dati svojim koroškim rojakom lekcijo: „Man kann Oesterreich nicht von Kärnten aus regieren!“ A tudi Heimatblock je skušal določevati usodo Avstrije iz Koroške in med pogajanja dunajske vlade s Starhembergom je dospel brzovav koroškega Ebnerja, da se koroški Heimatblock ne uklone Starhembegovemu navodilu, ki je odredilo glasovanje za vlado in posojilo. Šele na ponovno svarilo voditelja Heimatblocka so njegovi koroški rojaki spremenili svoje prej odklonilno stališče. Če to ni znak razkrajajoče se discipline!

Uboga Južna Tirolska!

Nemška javnost danes molči o južnotirolskem vprašanju, zaslužjenih in prej tako pomilovanih bratov danes v domovini ne spomni ne tisk in ne organizacije in ne zborovanja. Tako močan je vpliv nemškega — in posredno italijanskega — fašizma, da grozi zamoriti v nemškem ljudstvu Avstrije in Nemčije zadnje trohice pravega sočustvovanja in interesa za rojake pod Italijo in jih žrtvovati na žrtveniku novega boga.

Kako je Nemcem pod Italijo? Nič mnogo boljši kot njihovim slovanskim sosedom v Primorju! Mladina dorašča v novo italijansko miselnost, njena govornica postaja mešanica dveh tujih si jezikov. V šolah mladina ne sliši nemške besede, na potu pozdravlja s tujim pozdravom in se začudena ozira za vsakim, ki ji nemško odzdravlja. Veronauk poučujejo duhovniki v zasebnih urah v župniščih v nemškem jeziku in vsi nemški stariši brez razlike svetovnega naziranja si danes štejejo v čast, da smejo pošiljati svoje otroke k temu pouku. Ševeda so te zasebne verske ure le mala kapljica v izsušena in žejna otroška srca, ko slišijo v svojih šolah od italijanskih učiteljev le slavospeve tujemu narodu in nič prijazne besede svojemu rodu, svojemu domačemu svetu. Postava dovoljuje nemškim Tirolcem zasebne šole, pa kod naj najde ubogo ljudstvo sredstev in kako naj se ubrani ustrahovanja po zlobni in brutalni praksi italijanskih oblasti! Večinski

narod zatira vsak poizkus kulturne samopomoči kot politično in protidržavno rovarjenje, preganja odslovljene nemške učitelje in učiteljice — v javnosti, v svojem tisku in v svojih zakonih pa se izigrava kot najkulturnejši in najbolj humani narod pod solncem. Tako je bil poslan v prognanstvo na Liparske otoke dr. Noldin, ker si je drznil zagovarjati pri sodnji dvoje šoloobveznih deklic, obtoženih, da sta se učili nemškega jezika.

Italijanska oblast postaja v zadnjem času še nestrpnjša in še nedostopnejša za vsako omiljenje nevzdržnih razmer. Učiteljstvo Južne Tirolske ima izrecno nalogo, da zasleduje in poroča oblasti o vsakem pokretu nemške manjšine. Za vsako občino je določen tak tajni „nadzornik“, ki tedensko poroča, kod se še poučuje nemški, odkod dobivajo učenci in učitelji učna sredstva kod in kako se zbira nemško ljudstvo, odkod dobiva denarno pomoč. In pri tem novem pritisku leze ubogemu rodu obup v srca in le še nekatere najboljše nemške matere zbirajo svoje male in jih učijo spoštovanja in ljubezni do nemške besede in nemškega značaja. In med poukom se v strahu obračajo za zunaj postopajočim laškim karabinierjem.

Pritožbe in spomenice manjšine ostajajo nerešene in neprebrane. In pod pritiskom novih razmer ponehuje še prej tako iskreno zanimanje za ubogo manjšino med nemškim narodom. Zato molči nemški rod med Brennerjem in Salurnom in mora biti zadovoljen s svojo usodo, ker so z njo zadovoljni tudi njegovi rojaki v Avstriji in Nemčiji.

Priprave za kmečko zbornico.

Vsem nam je še v spominu hudi boj za kmetstvo zbornico. Landbund, ki se vedno hvali, da je kmetijska stranka, je napel vse sile, da bi preprečil zbornico in zabilil demokratsko zastopstvo vseh kmetov in ohranil deželni kulturni svet, kjer ima sam odločilno besedo. Zato pade nanj tudi vsa odgovornost za gospodarsko zaostalost naših krajev in za nemoralni konkurenčni boj proti našim gospodinjskim tečajem. Kljub najhujšemu naporu ni mogel zabraniti sprejetja zakona o kmečki zbornici. A Landbund še sedaj ne miruje. V deželnem kulturnem svetu je deloval naprej proti izvedbi zakona tako, kakor je bil sprejet. Uspeh tega rovarjenja je ta, da bo v deželnem zboru še ta mesec spremenjen zakon. Dobil je na svojo stran socialdemokrate, ki mu bodo pomagali, da se odkloni volilna dolžnost in da združne zveze ne dobijo svojih zastopnikov v zbornico. Dosedaj je namreč v zakonu določeno, da vsaka treh obstoječih združnih zvez določi po enega zastopnika. Leta že smo zahtevali pri dež. kulturnem svetu, da dobi naša združna zveza svojega zastopnika, Landbund pa je bil za našo prošnjo gluha. Šele po naročilu zvezne vlade se je sklenilo, da bo zastopana tudi naša združna zveza. To Landbundu ni dalo miru. Zatekel se je k socialnim demokratom in jih pridobil za to, da združne zveze nimajo svojih zastopnikov. S tem odpade bavbav za Landbund, namreč naš zastopnik. Prav, da poznamo lepo zvezo med Landbundom in socialnimi demokrati. Sicer pa smo jo videli že tolikrat pri občinskih volitvah. Tem lažje bomo šli v boj za naše voljene zastopnike zbornice. Pokazali bomo svojo nezadovoljnost nad gospodarskim zanemarjenjem naših krajev in zaupali zastopstvo edino možem, ki z nami čutijo in trpijo na naši zemlji.

DOMAČE NOVICE

Borovlje. (Popravek.) V predzadnji številki našega lista se je v poročilu o seji obč. sveta vrnila pomota. Pri nujnem predlogu nar. socialistov bi se imelo glasiti „odtrgati plače tistim, ki imajo preko S 800.— in dodati dotičnim, ki imajo manj kot S 300.—“.

Bistrica v Rožu. (Iz obč. seje.) V Nemčiji in v veliki Avstriji so si nacionalni socialisti in razredni delavski stranki socialdemokratov in komunistov kot pes in mačka, časopisi bruhajo žveplo na te politične sovražnike, strelji padajo in pristaši umirajo — pri nas na Bistrici pa ti kameradi in sodrugi še vedno tako radi po-

zablajo svoje nacionalne in internacionalne programe in se vedno zopet kažejo v pravi barvi. Pri zadnji občinski seji je stavil odbornik naše stranke Anton Feinig predlog, naj se § 15 občinskega poslovnika spremeni z ozirom na večino ljudstva, ki se poslužuje v občevarstvu slovenske besede. Skliceval se je na druge občine, ki so to potrebo uvidele in na deželno vlado, ki takim spremembam ne ugovarja. Tedaj je narodni socialist vzrožil in imenoval ta predlog za „unerhört“, češ da se hoče v Avstriji upeljati nov uradni jezik. Tudi odbornik soc. demokratov je bil mnenja, da za spremembo § 15 ni nikakega povoda. Večina narodnih socialistov in socialdemokratov je odločila. In komunist, ki je bil bolj dosleden programu svoje stranke, je zato padel pri vrlih nemških socialdemokratih in narodnih socialistih v nemilost. Seveda pride sedaj tako, da bo v boljše razumevanje razgovorov in sklepov na občinskih sejah vedno zopet morala priti na pomoč domača beseda, a na zunaj bo poslovanje našega občinskega odbora v smislu programa ljudi, ki so pri volitvah internacionalni ali „volkstreu“, a v življenju navadni narodni nestrežni in ozkosrčneži.

Velikovec. (Govorica.) Tukaj se širi čudna novica: Kot znano, je prišlo premoženje umrlega landbundovskega poslanca Feiniga v konkurz, dolgovi znašajo 300.000 S, aktiva samo 100.000 S. Za razliko 200.000 S so poroki Glančnik, Modre, Rak in Harit. In tem je deželna vlada dala menda petletno brezobrestno posojilo iz plebiscitnega fonda, da krijejo zapadle menice umrlega Feiniga. Sicer bi se bil znal polom Feinigove kmetije razširiti še na poroke. In mi ne moremo prav razumeti, da bi deželna vlada hotela nagraditi lahkomišelnost in slabo gospodarstvo nekaterih in da bi mogla tako nagrajevanje potem zagovarjati pred potrebnejšimi.

Marija na Zili. (Razno.) Vasi Turdaniče in Činoviče imata čez Zilo most, ki ga sami vzdržujeta. Prebivalci le-teh imajo pravico, da pobirajo muto od vseh nedomačinov. Mute se zbere precej na leto in se porabi za popravila mosta ali pa, odkar so tako slabi časi, kot posojilo najbolj potrebnim. Nadzorstvo voli odbor vsako leto. Letos je blagajnik tega odbora p. d. Kranjc v Turdaničah. Minuli mesec je imel odbor svoj četrtletni sestanek in na sestanku je blagajnik poročal, da je v blagajni 700 šilingov. Ker je neka posestnica prosila za posojilo, je vzel to svoto blagajnik domov in jo shranil v omari, da bi pač zbral še toliko, kot znaša znesek naprosenega posojila. Nek prevejan domačin je moral biti o tem dobro podučen in je izkoristil odsotnost gospodarjevo, zlezal skozi okno v klet in odtod v stanovanje in odnesel denar in še nekaj srebrnine in zlatnine. Gospodinja je ob povratku domov tatvino takoj opazila in jo naznanila orožništvu. Dragocenosti so naslednje dni našli na sosednji njivi, zneska in tatu pa še do danes niso izsledili. — Pod hribom naše farne vasi se vije stara Zila in tod se koplje staro in mlado. Na Lukovo Fino, 11letno deklico je že dalje časa prežal neki kopalec iz Beljaka in ker je ni mogel zalotiti same, jo je pobral iz družbe igrajočih se otrok in ji storil silo. Zločinca, ki zasluži najostrejšo kazen, se še ni posrečilo prijati. — Četrte ure od Marije na Zili je na prodaj dvoje posestev, v najbližji okolici Beljaka in ob deželni cesti in na to ugodno priliko opozarjamo.

Bače ob jezeru. (Smrt.) Po dolgem bolehanju je tukaj umrla gospodinja Fonarjevega doma Ivanka Müllerjeva. Bila je v najlepši dobi 40 let. Pokojnica je bila po rodu iz zavedne Ravtarjeve družine na Brdu pri Šmohoru in sestra veterinarskega svetnika g. J. Rautarja v Kamniku. V plebiscitni dobi se je pritožila k pd. Fonarju in si prav kmalu pridobila naklonjenost vseh sosedov. Sivolasim starišem in njenemu težko preizkušnemu možu iskreno sožalje!

Drobne novice: V petek, dne 13. t. m. sta utonila v Vrbskem jezeru pri Krivi Vrbi dva Dunajčana. — V Celovcu je umrl pretekli teden bivši glavni urednik „Freie Stimmen“ Christian Lackner; bil je rodom Celovčan in prijatelj znanega Doberniga. — Ravnateljstvo zveznih železnic je priredilo 14. in 15. t. m. dva izletniška vlaka Dunaj—Koroška. Odziv je bil vsled izredno nizke vozne cene prav dober in zato namerava ravnateljstvo slične

vožnje še večkrat ponoviti. S tem si dežela obeta novih letoviščarjev še v pozni sezoni. — Iz celovške umobolnice je ušel 25letni Jože Košutnik, po poklicu ključavničar iz Sel. — Gradnja ceste čez Pako je dovršena v toliko, da bo do srede septembra omogočena vožnja do deželne meje. Ostali del do Gradca nameravajo izvesti prihodnje leto, če bodo seveda finance dovolile. — Beljaško ravnateljstvo železnic je razpisalo oddajo kolodvorske restavracije v Področici. Prošnje s podrobnimi podatki je vložiti do 26. avgusta.

NAŠA PROSVETA

Jasen cilj.

Obdelovati njivo je umetnost, izklesati iz kamna kip je še večja umetnost, utisniti človekovi duševnosti lepše poteze in ji dati nov obraz — to je najvišja umetnost.

Duhoviti možje in globoko čuteče žene so kazali najrazličnejše podobe in vzore, ki naj bi dali človekovi notranjosti lepši izraz, jo preobrazili in izobrazili.

Obraz naše sedanje dobe ni najlepši. Nervozno spreminja svoje poteze, očitni so znaki okostenelosti in ostarelosti in vse kaže, kot da bi se že poslavljala z sveta. Kdor še čuti v sebi valovanje življenja in komur misel še ni usahnila, ta išče novo pot in izbira nove vzore, ki naj vdahnejo novega življenja in zopet oživijo izsušeno lice današnjega človeštva. Izobrazba brez vzorov je nesmiselna in tako izobraževalno delo nejasno, kakor je tudi nerazumljivo katerokoli drugo še tako živahno udejstvovanje človeka, če se porazgubi v tisočeri delih brez enotnega načrta in cilja.

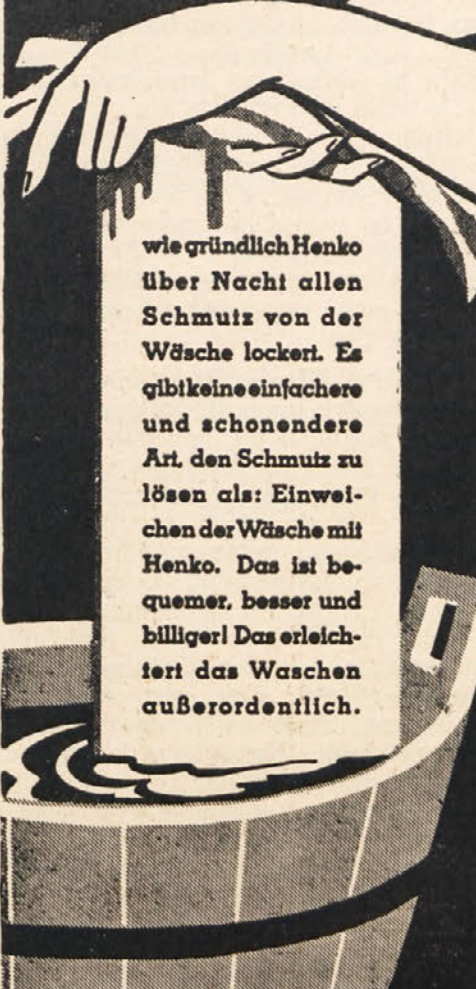
Kmet-oravec ne poteguje svojih brazd brez načrta in misli, in romar hodi po najkrajši poti do svetišča — ne meneč se za ovinke in stranpota, strelec meri vedno v središče. Tako mora imeti tudi izobrazba svoj cilj, ki je lahko zelo visoko ali tudi nižje postavljen. In z današnje razrvane, propadajoče dobe je razumljiv klic in upravičena zahteva sodobne mladine po jasnem cilju in močnem, visokem vzoru, ki bo dajal mlademu človeku izklesane poteze močnega značaja. Mladina čuti, da bo vse, kar ni močnega, mladega, resničnega in plemenitega, strohnelo in da bodo ostali le še značaji. Zato ne ovirajmo in ne zadušimo zdravega, naravnega iskanja mladih ljudi, kažimo jim raje cilje in vzore — in sicer najvišje in najmočnejše! Čim višji vzor izobrazbe si postavimo, tem več bomo dosegli zase, za svoj narod in za vse človeštvo.

Mi imamo skozi tisočletja preizkušen vzor izobrazbe. Star je kakor Cerkev, a vendar poln mladega zdravja in ves svet obsegajoč. V vseh narodih so si ga postavili za cilj in ga uresničujajo, mnogim narodom je utisnil svoj pečat in jih ohranil delavne in odporne proti vsakovrstnemu nasilju, nepretresljive kljub usodnim prevratom in občutljivim krizam. O tem silnem idealu pričajo neštete knjige, odlične stavbe in umetnine, ta vzor je ukrotil barske narode in vzgojil v njih največje može in žene vseh časov. To je ideal katoliške izobrazbe, ki je negoval v vseh narodih močno zavest narodnega občestva in podpiral rast bogohotenega človeštva.

Ideal katoliške izobrazbe je najstarejši, najgloblji in najobsežnejši, zato tudi najtežje izvedljiv. In danes raste v nas težnja, da ga uresničimo, da bo zajel vsega človeka, moža in ženo, kot duhovno-telesno bitje in izpopolnil njegovo bogopodobnost.

Izpod Jepe. Malo se oglasimo v našem listu, vendar zato ne živimo nič dolgočasnejšega in slabšega življenja kot vi v dolini. Samo govorimo neradi in zato tudi neradi pišemo. In grčavi značaji smo, pristne stare slovenske sorte. Da bi videli na predvečer slovanskih apostolov naše fante, ko so kresovali visoko v gorah in kar na štirih krajih. In najmanj toliko ognja je v vsej naši mladini celo leto, ko so zbira na svojih sestankih, igrah in prireditvah. In že danes smo odločeni, da bo morala po sedanji tujski sezoni slediti naša domača sezona, v kateri hočemo poglobiti in dobro ukoreniniti ves naš domači svet, da bo doma zopet lepo in prijetno. In tedaj računamo na dobro voljo vsega našega mladega sveta in tudi na vašo dobrohotnost. Prvi kos svoje

Daran können Sie's sehen,

wie gründlich Henko über Nacht allen Schmutz von der Wäsche lockert. Es gibt keine einfachere und schonendere Art, den Schmutz zu lösen als: Einweichen der Wäsche mit Henko. Das ist bequemer, besser und billiger! Das erleichtert das Waschen außerordentlich.

Henko Henkel's Haus- und Wäschesoda

Zum Einweichen der Wäsche zum Weichmachen des Wassers

dobre volje pa pokažemo že to nedeljo v Št. Janžu.

Št. Janž v Rožu. (Gostovanje „Jepe“.) Člani društva „Jepa“ v Ločah gostujejo v nedeljo, dne 21. t. m. pri Tišlarju v Št. Janžu z igro „Davek na samce“ in burko „Pred sodnikom“. Začetek ob ½3. uri pop. Pridite in nasmehajte se iz srca!

GOSPODARSKI VESTNIK

Najboljši recept.

Bolnik hoče zdravila in bolno gospodarstvo odpomoči. Toliko je bilo že nasvetov za ozdravljenje našega gospodarstva in naših kmetij in vendar danes izgleda, da so bili ti nasveti le prazen „trošt“ in danes preostaja le še ena sama, a radikalna medicina.

Tudi našim gospodarjem se je nekoč nasvetovalo sajenje krompirja, drugi zopet so naglašali potrebo zidanja vzornih hlevov in izboljšanja mlečne živine. Prvi predlog je propadel sam v sebi. Novih izdatkov za izboljšanje gospodarstva naše kmetije ne prenesejo, ker ni od nikoder potrebnega denarja. Za oddajo mleka in za rentabilnost take usmerjene živinoreje bi bila potrebna podrobna organizacija prodaje in stabilnost konzuma. Vsak novi nasvet ima svoje težkoče in se mora ob teh razbiti.

Takole govori neki gospodar v ljubljanski „Domovini“: Jasnost potrebujemo za bodočnost in ne tolažbe. Gospodarski in kmetijski položaj je slab. Kakšno pot naj uberemo v našem kmetijstvu? Živite, kakor bi jutri umrli, delajte pa, kakor bi večno živeli!“ je svetoval slaven pridigar zbranim vernikom. Prav taka je pot našega kmetijstva v letih krize. Skromno živeti v vseh prilikah, varčevati in štediti pri denarju in sicer že pri najmanjšem, zraven pa se brigati za duševno in strokovno izobrazbo in imeti odprte oči za položaj. Zdrava skromnost, varčnost in zdrava izobrazba so danes naša edina obramba in upanje,

Žitna letina v Evropi. Mednarodni agrarni urad poroča o evropski letini, da ji je julijsko neurje močno škodilo. V Franciji so nevihte otežkočile žetev, v Italiji in spodnjem Podonavju so pospešile širitev žitne rje, ugodni izgledi pa so na Češkem. Tudi letina v Ukrajini ni zadovoljiva. Mednarodni agrarni urad ceni, da se bo letos pridelalo v Evropi pšenice za 1 do 1½ milijona ton več od lani. Tudi rži in ječmena bo več, dočim se bo pridelek ovsa zmanjšal. Jugoslavija je pridelek pšenice zmanjšala za polovico. Amerikanskega žita prihaja le malo na evropski trg in to vsled nizkih žitnih cen v Evropi. V splošnem se pričakuje porast žitnih cen vsled vremenskih neprilik v južni Evropi, v kolikor tod zmanjšani pridelek ne bo izenačila razmeroma dobra letina v srednji in zahodni Evropi. Manj se je bati amerikske konkurence, ker je Amerika svoje žitno polje po slabih izkušnjah zadnjih let znatno skrčila.

Kaj prinese bližnja bodočnost. Dunajski urad za preiskavo konjunktore je priobčil v juliju izredno pesimistično poročilo o nadaljnjem razvoju svetovnega gospodarstva. Letošnja reparacijska konferenca je sicer sila važnega pomena, a je ostala vsled nerešenega vprašanja antantnih dolgov Ameriki brez vpliva na splošni gospodarski položaj. Cene svetovnega trga padajo še v naprej in onemogočajo vsako novo proizvodnjo. Gospodarski položaj Amerike je skrajno neugoden. Države se zapirajo s carinskimi zidovi. Tako je naša Avstrija uvedla uvozne propovedi in odpovedala Ogrski trgovinsko pogodbo. Nekoliko se je v državi zvišala cena za živino, lesna trgovina pa se nahaja še v slabšem položaju in avstrijske lesne cene so še izza dveh let pod svetovnimi lesnimi cenami. Brezposelnost narašča naprej. Tako so izgledi za kmalošnje izboljšanje zaenkrat neznan.

Sladkor bo dražji. Vsled podvojitve blagovnoprometnega davka je nastal strah, da se bodo cene vpoštev prihajajočega blaga znatno dvignile in zato so začeli ljudje kupovati blago v večjih količinah. Tako je začelo primanjkovati sladkorja in poljedelsko ministrstvo se pogaja z inozemstvom za povečanje dosedanjega importa. Pričakuje se, da bo zvišani blagovnoprometni davek povzročil porast sladkorne cene za 4½ groša za kg in zvišana sladkorna tovarnina še za 2 groša, tako da se bo sladkor podražil pri kg za 6½ groša.

Nova postava o denarju. Vlada je predložila državnemu zboru zakonski osnutek sledeče vsebine: Kdor zavestno in javno razširja ali vzbuja neresnice, potvorjene ali pretirane vesti, ki lahko vzbudijo nezaupanje v avstrijski denar, bo kaznovan od 1 meseca do 1 leta strogega zapor. Inozemce se lahko kaznuje s prisilnim izgonom iz države. Kdor razširja take vesti na način, da jih zazna širša okolica, ali kdor lahkomišelnost govori o tem, ga sodnija lahko kaznuje z zaporom od 8 dni do 6 mesecev. — Državni zbor bo ta osnutek najbrže odklonil.

O naši pošti. Poštna uprava namerava zvišati pristojbine za pisma, dopisnice itd. Potrebni odlok izide menda v kratkem. Ostane pa nerešeno vprašanje, li bo to zvišanje prineslo tudi pričakovano korist. Naša poštna uprava je poučljiv vzgled, v kaki nevarnosti se nahaja vsa država in njeno gospodarstvo: Letošnji gospodarski obračun bo izkazoval po podatkih „Wiener Wirtschaftswoche“ 30 milijonov šil. izgube. In kako pride do te izgube? Osojbe poštne uprave dežel, ki tvorijo današnjo Avstrijo, je štel pred vojsko 20.171 nastavlencev in danes 30.900, se je torej zvišalo za celih 50%. Izdatki poštne uprave so se v primeri s predvojno dobo podvojili za dvainpolkratno vsoto od 119 mil. šil. na 327 mil. šil. v letu 1931. Seveda so pri tem vštete tudi velike investicije uprave, ki pa nikakor niso upravičene za itak žalostni gospodarski položaj. Med nastavljenici šteje uprava 1263 uradnikov 4. službenega razreda, ki dobivajo plačo kot n. pr. v armadi podpolkovniki. Uprava je razdeljena v pet direktij, dočim je štela bivša Češka z istim številom prebivalstva komaj eno ravnateljstvo. Inozemski strokovnjaki so ugotovili, da so celotni upravni izdatki naše pošte

za celo četrtino previsoki. Jako dvomljivo je, da se posreči sanacija poštne uprave zgolj z zvišanjem poštних pristojbin. Tudi tod je ena sama pot sanacije: skrčenje aparata, znižanje števila vodilnega uradništva in enostavnejše obratovanje. Pač isti recept kot za celo Avstrijo.

Tudi Jugoslavija je ukinila direktne vozne karte v Avstrijo. S 15. avgustom je stopil v Jugoslaviji enak odlok v veljavo kot so ga izdale avstrijske oblasti že pred časom v zvezi z deviznimi odredbami. Kot je Avstrija izdajala vozne karte samo do državne meje, bo odslej izvajala tudi Jugoslavija. Potnikom ne nastanejo posebne težkoče, ker bodo smeli sprevodniki v vlaku izdajati vozne listke za nadaljevanje vožnje.

Izkaznice za ljubljanski velesejem od 3. do 12. spetembra dobijo interesi pri upravi našega lista v Celovcu.

Cene celovškega trga preteklega tedna: Pšenica 31—33, rž 24—26, ječmen 22—24, oves 22—24, ajda 24—26, koroza 18—24, sladko seno 10—12, kislno seno 7, slama 7—8, grah 0.80—1.20, leča, stročje 0.30—0.40, krompir 15—20, sirovo maslo 4.00—5.20, mleko 40—42, jajca 12—14, perutnina 3—4, race 3—5, drva trda 6, mehka 4.00—4.50. Voli 0.80—1.10, plemenske krave 0.90—1.20, klavne krave 0.60—0.90, prašiči 1.80—2.20, plemenski prašiči 2.50—2.80.

ZADRUŽNI VESTNIK

Zadružništvo in kriza.

Vpliv izredne finančne stiske na naše kreditne zavode postaja čimdalje močnejši in že izgleda, kot da hoče ves ta nekoč tako močni gospodarski aparat zastati in se omejiti le na najožji delokrog. In vendar so mnenja vodilnih zadrušnikov edina v tem, da je zadružništvo baš v naših dnevih poklicano, da v odlični meri sodeluje na preosnovi gospodarskega reda, ko se rušijo fundamenti stare gospodarske miselnosti.

Zadružništvo je v svojem jedru bolj revolucionarno nego komunizem. Zadružništvo ne izboljšuje samo obstoječega gospodarskega reda, ampak ima najmo stremeti tudi za moralnim napredkom. Samo izboljšanje gospodarskih razmer ne zadostuje, bogastvo samo še ni sreča in zato zadružništvo ne more ostati indiferentno za moralno povzdigo ljudstva, kajti le od moralnega napredka je zavisna usoda človeštva (gov. dr. Totomianz, ruski zadrugar in vseučiliški profesor).

Nedvomno bodo imele zadruge v bodočnosti še veliko večjo nalogo nego jo imajo danes. Za razširjenje zadružne misli pa imajo skrbeti tisti, ki že danes stoje v službi zadružne organizacije.

Še živimo v času velekapitalizma, toda to kapitalistično gospodarstvo se nagiblja k zatonu in se nahaja v razsulu v svojih najmočnejših postojankah na Angleškem, Francoskem, Nemškem in Ameriki. Je sicer resnica, da se ima vse gospodarstvo in tudi kmetijstvo boriti z velikimi težavami zaradi slabe rentabilnosti. Kmetijstvo pa ima boljšo bodočnost kakor industrija. Prihodnost pripada kmetu in predvsem malemu kmetu, ne industrijskemu delavcu. Pa tudi rokodelski stan si bo opomogel, kajti že danes se kaže potreba, da se dobi prehod od kvantitete h kvaliteti (od množine h kakovosti). Enoličnost industrijskih proizvodov in njihova šablona odbijata, kvalitetni izdelki imajo večjo privlačno silo in take izdelke more napravljati le rokodelec. Tudi živinoreji in poljedelstvu beseda „kvaliteta“ ni več neznan. Še veliko bolj potrebno pa je, da se poskrbi za ljudi, da bodo postali boljši. Treba se je povrniti k kvaliteti tudi pri ljudeh ne samo pri blagu. Če pa pripada bodočnost kmetu in rokodelcu, potem je nujna naloga zadružništva, da nujno sodeluje pri pripravah nove dobe.

Ogromna notranja sila tiči v zadružni organizaciji in na nas je, da se ta duševni kapital danes obrestuje in izrabi. Vsaka pasivnost pa bi dajala dotični zadrugi le slabo izpričevalo.

Značilno je stremenje zadrug v Jugoslaviji, ki hočejo svoje poslovanje danes nujno ohraniti. O enem predlogu posojilnicam poročamo v drugem članku. Znani nemški nacionalni ekonom Sombart je mnenja, da se bodo v bodoče snovala velika podjetja v obliki skupnih zajednic: občine, dežele, država in zasebniki bodo skupno delovali v korist konzumentom. Tudi zadružništvo se bo udeleževalo takih skupin mešanih naprav. In te skupne naprave bodo močno sličile zadrugam in obeta se jim velik razvoj.

Bi li torej širitev zadružne misli in poglobitev sedanjega gospodarjajočega človeka ne bila umestna tudi pri nas!?

Kako zamorejo posojilnice v sedanji finančni stiski in strahu pred inflacijo obnoviti svoje poslovanje. Ljubljanski „Narodni gospodar“ prinaša v julijski številki tega letnika zanimivo razpravo iz peresa znanega zadrušnika dr. Basaja in sicer o obnovitvi poslovanja posojilnic. Razprava je kakor nalašč pisana tudi za naše razmere in jo priobčujemo v izvlečku: Posojilnice so danes v neprijetnem položaju, ker stari vlagatelji iz čisto čisto nepotrebne strahu dvigajo denar in se posojila jako neredno vračujejo. Nek pesimizem je zavladal med posojilničarji in vpliv te malodušnosti je vsestransko porazen. Baš danes bi moralo vodstvo posojilnice vztrajati v viharju krize in ustvarjati zaupanje novih vlagateljev. Zaupanje vlagateljev se da priboriti na ta-le način: **Razglasiti je treba, da posojilnica sprejema odslej nove vloge s čisto določno obveznostjo, da jih vlagateljem vsak čas stavi na zahtevo na razpolago.** Torej na eni strani stari vlagatelji in dolžniki in na drugi strani pa novi vlagatelji, ki imajo vsak čas ves deponirani denar dvigniti. Poleg stare hiše začnimo graditi novo. Nove vloge v depozitu naj se vodijo povsem ločeno od starih. Obrestuje naj se jih nizko (2%) in naj so vsak čas pri roki, ako pride novi vlagatelj po svoj denar. Še je denarja po domovih in ljudje ga bodo prinesli, če bo posojilnica nove vloge brezpogojno na zahtevo zopet izplačala. Sicer je res, da se mora iz tega poslovanja vsaj v začetku roditi izguba na obrestih, a žrtev bo bogato nagrajena s tem, da se bo izgubljeno zaupanje zopet vrnilo. Dobro uvedeno tako poslovanje mora dati našemu kreditnemu zadružništvu novo pobudo in s številom novih vlagateljev se bo zopet lahko izvrševalo kratkoročne posle in dajalo kratkoročna popolnoma sigurna posojila. Stari vlagatelji ne bodo pri tem niti najmanj prizadeti. Nikakor pa ne gre, da bi v času najhujše krize držali roke križem in prepustili ladjo viharju in valovom. Sposobnost zadružnega vodstva in sila zadružne misli se mora ravno v teh časih izkazati.

RAZNE VESTI

Dr. Seiplova oporoka. Pokojni kancler je zapustil edino svoje bogastvo, ki ga je imel, namreč veliko knjižnico, samostanu, v katerem je stanoval. V počastitev spomina velikega pokojnika bodo preuredili dve sobi, v katerih je stanoval pokojni kancler, v muzej dr. Seipla. Pokojnik ni zapustil nikakega drugega premoženja, ker je ves svoj denar sproti razdal siromakom.

Vzrok bolezni. Mihec tarna, da ga boli želodec. „Boli te zato, ker je prazen,“ mu pojasni mamica. „Pojej kaj, pa te bo nehal boleti.“ — Popoldne pride stric na obisk in tarna, da ga boli glava. „Boli te zato, ker je prazna,“ mu pojasni Mihec.

Obleko po meri dobite poceni in do bro izdelano pri Leopoldu Picej-u, krojaču v Sinči vasi. 98

Hlapec išče službo. Je dela vajen in bi najraje šel v kakšno župnišče ali na večje posestvo v slovenskem delu Koroške. Razume tudi sodarstvo in tkalstvo. Vstop takoj mogoč. Ponudbe na upravo lista. 105

Proda se dobrodoča kavarna in restavracija blizu Vrbe. Podrobnosti pove upravništvo lista. 106